

DET HANDLAR OM RIPFJÄLLET...

... men inte bara om de 30 vindkraftverk
som planeras just nu, valet handlar
om så mycket mer!

Här vill vi berätta om det vi tagit reda på, det vi är rädda för och de frågor vi inte fått svar på. Detta berör oss alla.

Från första början, med hemliga avtal och fullständig frånvaro av information från ansvariga, visade vår kommun att de hade för avsikt att köra över oss alla i en fråga som kommer att förändra vår kommun för alltid. Planen var att frångå den demokratiska processen, besluta om vår framtid över våra huvuden och de trodde att vi skulle tåga still. – De hade fel.

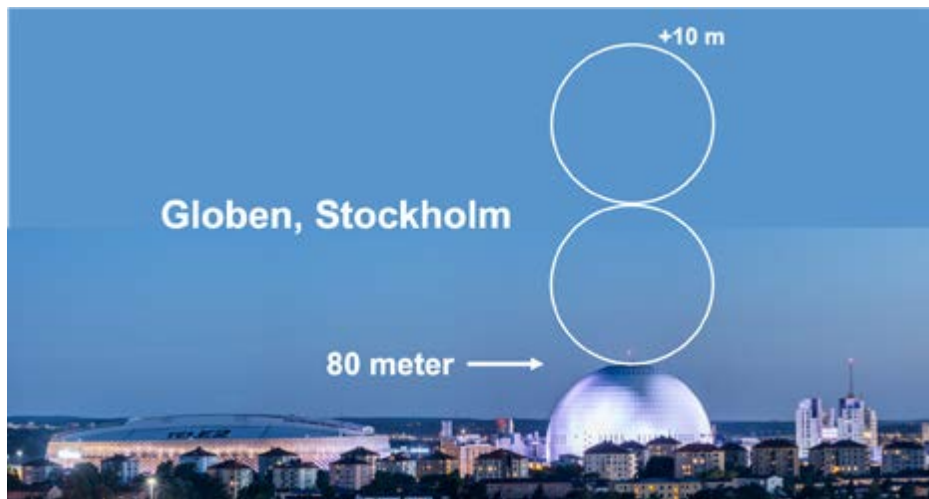
I markerna på och kring Ripfjället

- På Ripfjället planeras för 30 vindkraftverk mer än dubbelt så höga som Byråsens verk.
- Vid varje verk krävs en hårdgjord yta stor som en fotbollsplan för fundament, transformatorstation och maskiner.
- Dessutom behövs mer hårdgjord yta vid sidan av verken till förvaring, maskiner, kranar, omlastning och arbetsmoment.
- Vägarna till Ripfjället kommer att breddas och förstärkas för att klara transporter av maskiner, vindkraftverk, betong och byggmaterial.
- Många nya vägar kommer att behövas för att transportera material, maskiner och vindkraftverk.
- En tillfällig arbetarby för ca 100 utländska arbetare kommer att byggas någonstans. Ingen vill berätta var den planeras.
- En vinge är 80 meter lång. Den ska fraktas på specialtransport genom skogen. En 80 meter lång transport kräver ordentligt med svängrum vilket kommer att kräva breddade vägar och uträtade kurvor.

250 meter höga

Det är inte helt lätt att föreställa sig hur högt 250 meter är, men om du tycker att Globen sticker upp ur Stockholms stadsmiljö kan det vara intressant att veta att den är 85 meter.

Vindkraftverken på Ripfjället blir 3 gånger så höga. Turning Torso i Malmö är med sina 190 meter Sveriges hittills högsta byggnad. Och nu får vi alltså äran att vara en av de kommuner som spränger höjdgränsen med råge.

Mörk skogsnatt blir blinkande industriområde

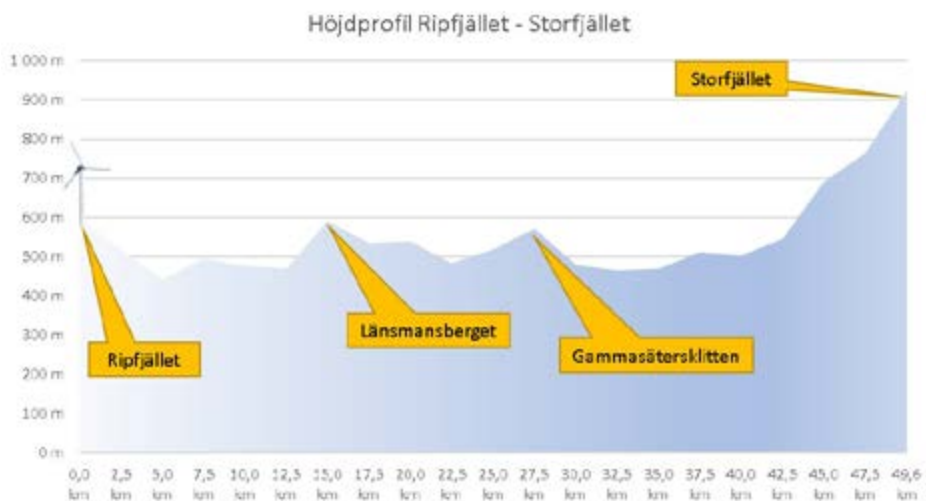
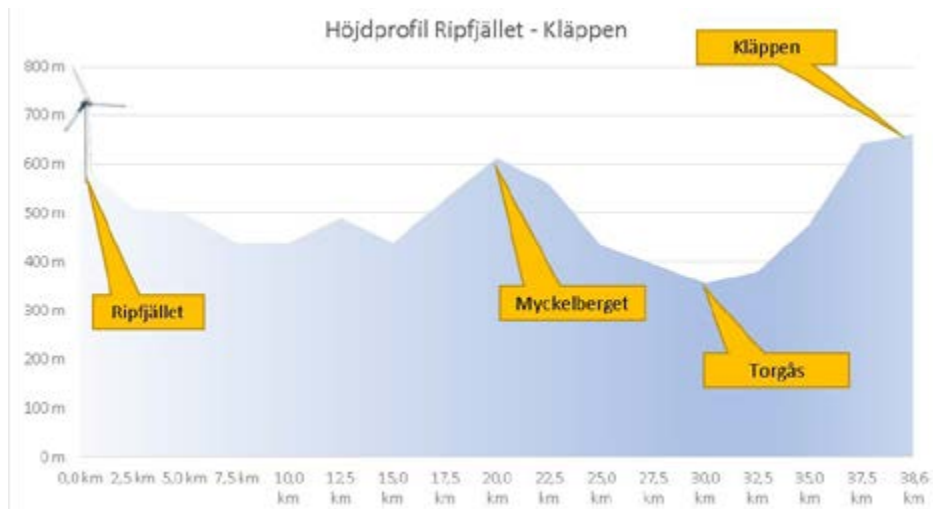
Verken på Ripfjället kommer att synas på långt håll, både för turister och oss bofasta. På natten kommer himlen inte att vara mörk. Bilden här nedan är tagen på 2,6 mils avstånd. Alla verk i denna storlek måste markeras med vitt högintensivt blinkande ljus (alla verk i parkens ytterkant) eller ett rött lågintensivt fast ljus (verken inne i parken) dygnet runt.

Vidunderliga utsikter blir ett minne blott

Vi har gjort höjdkartor från flera viktiga platser i kommunen för att undersöka varifrån verken kommer att synas. Från många platser har vi sedan barnsben haft en vidunderlig utsikt där både ortsbor och turister kan njuta av stillhet, natur och fria vidder. Vi blir ledsna när vi nu förstår att upplevelsen på dessa platser om några år kommer att bestå av snurrande och blinkande vindkraftverk.

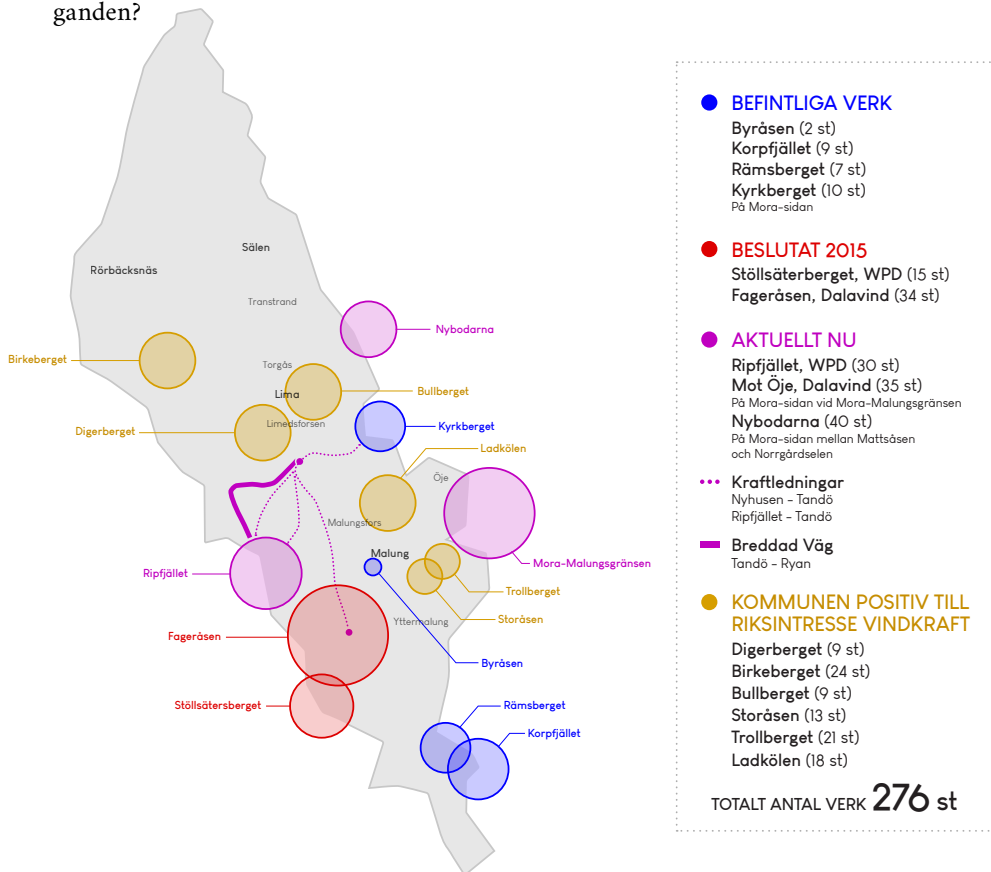
Hur kommer detta att påverka turisternas syn på vår kommun? Vi för dialog med turistnäringen. På vår hemsida kan du ta del av kartor och bilder från flera ställen i vår kommun, t ex Gnupen, Byxångselen, Tandövala.

Ripfjället är bara början!

Alla parter - kommun, elbolag, vindkraftsbolag – som är inblandade i vindkraft i vår kommun, hävdar med eftertryck att de inte har någon som helst vetskap om framtida planer för vindkraftsutbyggnad efter Ripfjället. Ändå hittar vi planer, markägare kallas till möten och får information om nya områden där man vill prospektera, kommunen registrerar områden som intressanta för vindkraft.

Varför ska detta vara hemligt? För oss ser det ut som om man vill hemlighålla känsliga framtidsprojekt tills man kommit så långt i processen att de är omöjliga att stoppa. Kanske för att man som politiker inte riktigt vågar stå för sina politiska ställningstaganden?

Studera kartan här ovanför. Vi har inte hittat på den själva, alla källor finns på vår hemsida. Välkomna dit och se själv hur kommunen och andra aktörer planerar att bygga sönder vår kommun med vindkraft. Storleken på områdena följer uppgiftslämnarens registrering eller ansökan.

Ellevio ansöker om att få bygga kraftledning mellan Norra Lyberget -Tandö – Fageråsen, dimensionerad för ca 180 vindkraftverk, inte de 34 som de påstår att de ska ansluta till på Fageråsen eller de som redan är i drift på Norra Lyberget.

Risk- och konsekvensanalys saknas

En stor riskfaktor i hela den här affären är att kommunen inte verkar ha gjort någon som helst egen risk- och konsekvensanalys. De förlitar sig på vad wpd säger, trots att kommunen, som hanterar medborgarnas framtid, borde vara något kritiska och ifrågasättande inför de tyska experternas påståenden.

Hur mycket betong och armering vill vi ha i naturen?

Varje fundament mäter 28 meter i diameter och består av 3 meter betong och armering. Volym: 1 847 kubikmeter. En villa (80 kvadratmeter) fylld med betong upp till takhöjd (2,30 m) har en volym på 184 kubikmeter. Ett fundament har samma volym som 10 villor, 30 fundament har samma volym som 300 villor! Uppgifter om fundamentens storlek kommer från wpd:s samrådsunderlag.

Problem: enligt dagens svenska tolkning av EUs regler (och wpd:s avtal med markägare) behöver inte wpd rensa bort hela fundamentet, de kommer att skrapa bort 50 cm betong på ytan. Men vad händer om Sverige 30 år fram i tiden tolkar EUs avfallsdirektiv som man redan gör på flera håll i Europa och kräver att ALL betong och armering ska rensas ur marken? Då är det för sent att kräva wpd på kostnaden, de kan aldrig bli skyldiga att göra mer än de avtalat. Återställningen kommer då att bli markägarens problem. Naturvårdsverket varnar redan för detta.

Detta är ett troligt arv vi kommer att lämna till våra barn; att lösa kostnaden för kommunens sanering av Ripfjället och andra områden som är fulla med betong och armering. Och de privata markägarna får klara sig själva. Eller vill vi medborgare ta deras kostnad också?

Wpd kallar sig "en tillfällig gäst i naturen". Vi undrar vem som vill ha gäster som lämnar så mycket skräp efter sig?

Vi har för skojs skull räknat på hur många dumpers det behövs för att frakta bort betong och armering från de 30 fundamenten på Ripfjället (**55 410 kubikmeter**) och vi kom fram till att det krävs ungefär **3 696 turer** med fyllda dumpers. På Ryavägen. Vart tror vi att det kan köras för deponi?

Inte konstigt att wpd inte vill rensa marken! Och då återstår markägaren. Har de privata markägarna som är berörda räknat på detta?

Elen kan inte forslas dit den behövs

El kan inte överföras med den kapacitet som skulle behövas från norra till södra Sverige där bristen på el är som störst.

Vi får ett överskott av el i norra delen av landet och måste fortfarande säga nej, på grund av elbrist, till industrier i Skåne som vill expandera. Obalanser i eltilgång ställer till med andra problem. Hela frågan är komplex och kan inte lösas genom att vi i Dalarna och norra Sverige upplåter vår mark till utländska bolag som vill tjäna pengar på den.

För det är vad hela den här affären egentligen handlar om: ett tyskt bolag vill tjäna pengar. Det kan de göra genom att använda vår skog några år. Sedan får vi leva med effekterna av affären för all framtid.

Hur mycket ska företag och medborgare förlora?

Turister vill inte resa till industriområden. Våra turistföretag kommer att förlora intäkter. Våra sommarstugor kommer att sjunka i värde. Om vi inte vill vara i stugorna kommer vi inte heller att renovera och bygga, sommarstugeägare som bor på andra ställen kommer inte att handla mat i Malungs affärer eftersom de inte åker hit.

Kommer flygplatsen att expandera när resenärerna åker till ett vindkraftslandskap i stället för ett naturturismlandskap? Har vi beredskap för eventuella bränder eller haverier i vindkraftverken? Hur mycket är det värt att låta medborgarna betala för att ett tyskt företag vill exploatera vår mark?

Hur stor kommer förtjänsten att bli?

När wpd talar om att kommunen kan tjäna 6,5 miljon/år räknar de med hur mycket el vindkraftverken kan PRODUCERA enligt tillverkaren av vindkraftverken och beräknar kommunens 4% på hela produktionens värde på elbörsen. Men det är inte samma värden som ligger till grund för ersättningen enligt arrendeavtalet med kommunen, där baseras ersättningen på BRUTTOINTÄKT från såld el. Och det kan vara något helt annat än producerad el. Vi ska förklara:

Det här är fakta:

LRF har i samarbete med flera andra aktörer tagit fram en guide och mall för vindkraftsbolag och markägare att använda när de skriver arrendeavtal. Du hittar det om du googlar "vindavtalet". Detta avtal har wpd använt som mall för sitt avtal med Malung-Sälens Kommun men de har ändrat några punkter. Bland annat angående ersättning. Avtalet finns på vår hemsida om du vill kontrollera själv.

I vindavtalet finns två tydliga råd:

1. Ersättningen till markägaren ska beräknas på den producerade elen och markägaren ska delges produktionsrapporter för att kunna kontrollera att ersättningen är korrekt.
2. Ersättningen ska baseras på ett marknadsmässigt pris kopplat till officiella källor.

LRF rekommenderar dessa viktiga skrivningar i avtalet *"eftersom en del arrendatorer har som affärsidé att sälja producerad el till rabatterat pris för att gynna exempelvis delägare i vindkraftverket."* Alltså i klartext: LRF varnar för att vindkraftsbolaget kan sälja elen till en kund eller ett bolag i koncernen väldigt billigt och sedan lägger det andra bolaget ut elen till försäljning på börsen. På det sättet beräknas markägarens arrendeavgift på det första, lägre priset i stället för normalpris.

Wpd har tagit bort dessa villkor ur avtalet och ersatt dem med exakt det som LRF varnar för; kommunen kommer inte att få ta del av produktionsrapporter, ersättningen behöver inte baseras på ett marknadsmässigt pris och inte på producerad el, utan på vindkraftverkens bruttointäkt. På sin hemsida har wpd dessutom angett att kommunens ersättning baseras på nettointäkt, alltså de pengar som är kvar när skatter och kostnader är betalda. Ännu värre!

Men avtalet är ju ogiltigförklarat

Vän av ordning kommer ihåg att kommunens avtal med wpd blev ogiltigförklarat i Förvaltningsrätten. Men kommunalrådet Hans Unander har uttalat att det ändå "gäller i praktiken" så tydligen vill han gärna även i fortsättningen ha ett avtal som kanske inte är det som wpd ger sken av.

Kan man bli självförsörjande på el?

Kommunalrådet Hans Unander säger att kommunen blir dubbelt självförsörjande i fråga om el om Ripfjället blir vindkraftsindustri.

Det är inte riktigt så det fungerar i vårt elsystem. Kommunen äger inte elen från Ripfjället, det gör ett tyskt företag som är här för att tjäna pengar. Elen går ut i det svenska elnätet i vår region och vi får köpa det uppblandat med all annan el som cirkulerar i elnätet.

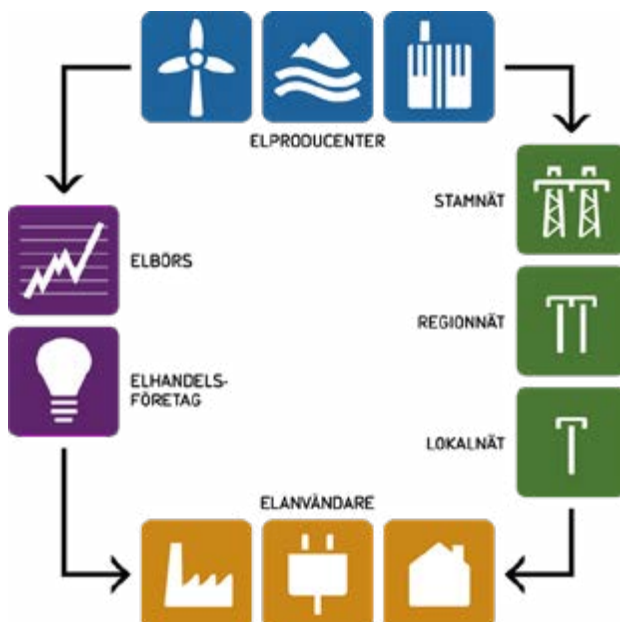
Du och kommunen får alltså köpa elen som vanligt även om det på Ripfjället (de dagar det blåser) produceras el motsvarande den dubbla förbrukningen i kommunen. När det inte blåser blir det ingen el alls.

Elens vägar

Elmarknaden består av två delar – dels den fysiska överföringen av el, dels den finansiella handeln med el.

Den fysiska överföringen av el innebär att elen transporteras via elnäten från kraftverken till elanvändarna. Elnäten, som består av lokal-, region- och transmissionsnätet, står under Energimarknadsinspektionens tillsyn.

Den finansiella delen är handeln med el som innebär att elproducenterna säljer elen, oftast via elbörsen till elhandelsföretag som i sin tur säljer den till elanvändarna. Elanvändarna betalar också för två olika tjänster, dels för elen som förbrukas, dels för att få elen överförd på näten.

Vi har en värdefull råvara, låt oss använda den väl!

Alla platser och orter har sin särart som formats sedan urminnes tider. Vår natur är unik för vår plats på jorden, vår kultur har vuxit fram ur generationers förhållande till de magra jordarna, skogen, bergen, sjöarna, djuren, hantverket, musiken och dansen. Vi tar det här för givet, det är självklart för oss att vi lever i vad andra skulle kalla en unik miljö.

Alla som har haft gäster från storstaden eller ett annat land här hos oss, har upplevt att gästerna är hänfödda över naturen, tystnaden och friheten. För det vi har är unikt. Är det verkligen rätt att bygga sönder det för att ett tyskt företag ska tjäna pengar i 20 år?

Det våra förfäder lämnat till oss

2016 skrev dåvarande riksdagsledamoten Hans Unander tillsammans med tre partikollegor ett förslag till riksdagen som också antogs, om att man bör skapa mer gynnsamma förutsättningar för återetableringen och bevarande av fler fåbodbruk.

Han menar i skrivelsen att fåbodarna har ett viktigt värde i att vara kulturbärare och kunskapsbärare, inte minst ur en kvinnohistorisk aspekt, samt att det kring fåbodarna finns många intressanta miljöer att värna och insatser för kulturarv, historia, besöksnäring och för företagandet är viktiga. Vi undrar vad som hände med det här förslaget? Var det bara tomma ord för att visa att man säger något i Riksdagen? Nu anser samme Unander att vi bör slå sönder denna miljö som är så viktig för oss alla.

Det vi lämnar vidare till våra barn

Vi håller inte med om att det är så mycket vårt ansvar att lösa hela Sveriges eller världens energibehov att vi bör offra vår kultur, natur och vår värdefullaste råvara som vi i stället kan fortsätta bygga vår framtid kring.

Vi anser att även våra barn och generationer efter dem ska få njuta av jakt och fiske. De ska få uppleva den tysta naturen och svarta natten. De ska få lära sig vara rädda om det vi har och vara tacksamma över det våra förfäder lämnat till oss.

I underlag och ansökningar märker vi att fågelinventeringar är gjorda på ett undermåligt sätt och ändå har observationer av känsliga arter gjorts. Företag som vill tjäna pengar har inget som helst intresse att värna känsliga arter av vare sig djur eller växter.

Vi anser inte att det är rätt. Att våra känsliga arter ska stryka på foten för att pengar ska skickas till redan rika företag utomlands är fel!

Hur påverkas älgjakten?

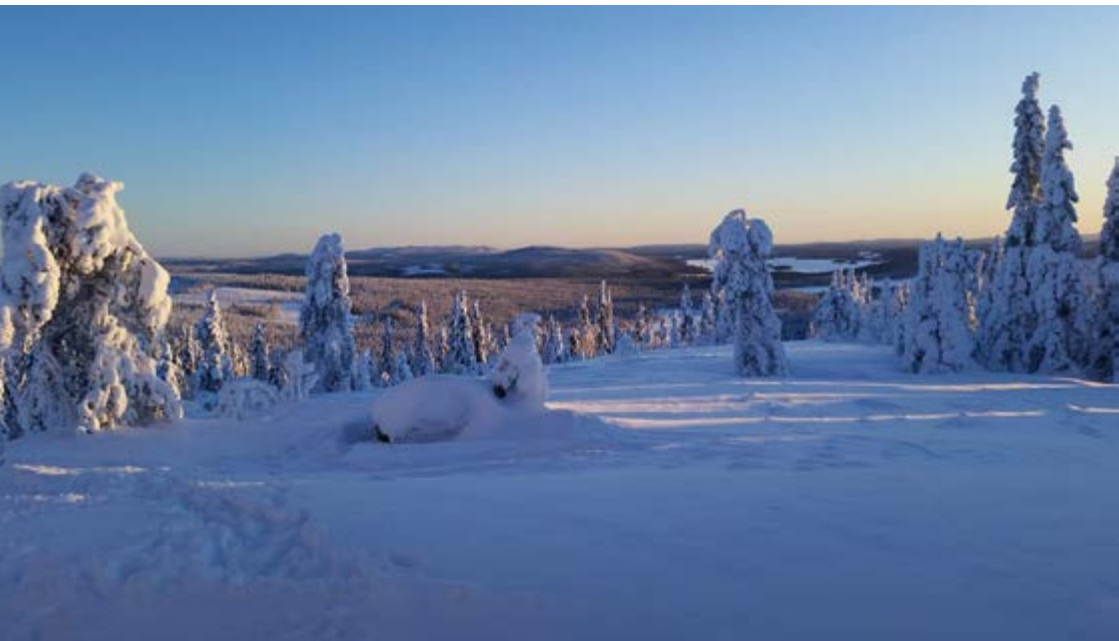
Renar vill hålla sig på ett avstånd av 2-3 km från vindkraftsverk enligt en undersökning från SLU. Hur agerar älgar och andra hjortdjur? Hur mycket sämre och förändrad blir jakten?

Vår natur är vår råvara för framtiden!

Vi har råvaran som många småföretagare i turistbranschen över hela världen avundas oss: vår natur. Dessutom får vi utnyttja den på ett helt unikt sätt. Låt oss använda den smart och naturvänligt, vi behöver inte förstöra den utan kan leva med den.

Visit Dalarna beskriver Malung; I Malung väntar en spännande mix av natur och kultur. Här är nära till fjällen, skogen och vattnet. Här i de djupa dalaskogarna finns möjligheter att fiska, cykla och vandra i omväxlande och spännande natur. Malung är inte bara känt för möjligheterna att komma nära naturen, utan också för sin rika kultur.

Naturturism är framtiden

Visit Sweden undersökte vad utländska turister vill göra i Sverige och 84% ville uppleva naturen på något sätt. Turister idag vill uppleva saker de inte upplever hemma. Tystnad är en upplevelse många människor idag aldrig varit med om.

I somras satt en person från Malmö i en eka på Rönnhällsjön och undrade hur det är möjligt att det finns sådana miljöer som den hon befann sig i. Hon ville inte åka hem och hon betalar gärna dyrt för att få komma tillbaka. Hon är inte ensam. De är många som vill uppleva vår vardag och betala för det.

84% vill uppleva naturen på något sätt i Sverige

Toppenkade naturaktiviteter

1. Bara vara i naturen t.ex. sitta på en stubbe, ligga på en äng (80%)
2. Se på soluppgången (79%)
3. Titta på "The Northern Lights" (77%)
4. Uppleva de ljusa nätterna under sommarmånaderna (75%)
5. Besöka nationalparker eller naturreservat (74%)

Utvärda naturaktiviteter vår, sommar, höst

Källa: Visit Sweden Miljögruppanalys 2018, Visit Sweden/ Neja
 Bas: 1 754 (DGR med Sverigentresse), 871 (DGR med Sverigentresse som vill göra utomhusupplevelser barmark), 2 567 (DGR med Sverigentresse som vill göra utomhusupplevelser vinter), 125 (DGR med Sverigentresse som har varit i Sverige för max 3-5 år sedan och gjort utomhusupplevelser barmark), 88 (DGR med Sverigentresse som har varit i Sverige för max 3-5 år sedan och gjort utomhusupplevelser vinter)

En stark ekonomi byggs av småföretagare

Vi i vår kommun är företagsamma och vana att leva som mångsysslare. Vi kan anpassa oss till omständigheter och vi kan göra affärer. Vi har alltid gjort det. Nu plötsligt tror en del av oss att ett tyskt företag som vill förstöra våra naturtillgångar är vår enda räddning. Hur gick det till?

Vi kan se till att vi sparar vår natur och tjänar pengar. Vi kan se till att våra intäkter stannar i kommunen och att vi har jobb.

Det finns hur mycket som helst att göra. Turister VILL betala för att uppleva sådant som vi kan erbjuda. Här kommer några förslag, fyll på med egna:

- Hyra ut stugor, skotrar, cyklar, kanoter, SUP, båtar, ryggsäckar med innehåll, fiskeutrustning.
- Göra vandrings- och cykelleder, klättring, höghöjdsbana, bygg konferensrum av stadiga bord och stolar i skogen.
- Bygga rastplatser med plats för eld, vindskydd att campa i och vid. Skapa övernattning i hängmattor eller vid lägereld.
- På fåbodrar kan man ha aktiviteter, kurser, kulturevent, musik, yoga, matlagning, skrivarkurser, konferenser.
- Paketera upplevelsen; skapa ett wild kids, bygg en flotte och ta dig över sjön, överlev på växter i skogen, lär dig om skogens fåglar, träna personsök med hund, träna dig själv i naturlig miljö.

Länkar till källor och material:

www.ripfjalletmalung.se/malungs-kommun

På vår sida kan du bland annat hitta arrendeavtalet, samrådsunderlaget från wpd, våra videos och mycket annat.

www.ripfjalletmalung.se/wpd

Här finns material som har med wpd att göra.

www.ripfjalletmalung.se/folkomrostningskampanj

Här kan du bland annat se videos som vi gjort för att förklara och visa vad vi riskerar.

Stöd oss i kampen:

Swish: 123-0462135

Bankgiro: 535-0814

Tack till alla våra medlemmar och vänner för era bidrag som gjort denna broschyr möjlig. Vi vill främja bygdens företag och har valt att använda ett lokalt tryckeri

STUART

REKLAMBYRÅ & PRINT

Tingsnäsavägen 23B, 792 32 Mora

www.stuart.pro

www.ripfjalletmalung.se

*På vår hemsida hittar du all information
och dokumentation.*

